

Taller 1. Catalunya – nació dins Europa. Perspectives d'una euroregió

Joan Coscubiela (maig de 2008):

“El futur econòmic de Catalunya en el món global, en el marc d'una Unió Europea que acabarà englobant des dels arxipèlags de la Macaronèsia fins a Ucraïna i Moldàvia, a les portes de Rússia, només serà un futur d'èxit, un futur de sobirania pròpia, encara que sigui compartida, si és capaç de convertir-se en el centre d'una gran regió econòmica que abasti algunes CCAA i alguns Departaments francesos i que tingui com a límits geogràfics el que en alguns moments va ser la realitat occitana i la realitat catalano-aragonesa. És el que els dos primers presidents de la Generalitat democràtica (Pujol i Maragall), amb diferents formes i fórmules, han qualificat com l'Euroregió Mediterrània”.

Si deixéssim a banda per un moment els criteris històrics, polítics i militars i ens baséssim exclusivament en criteris socials, mediambientals, econòmics i infraestructurals, quin mapa d'Europa dibuixaríem? La realitat –malgrat la UE i el lent procés de “dissolució” dels Estats-Nació d'Europa–, des d'un punt de vista geopolític, és que avui Catalunya forma part d'unes estructures polítiques –l'Estat espanyol, i el francès pel que fa a la Catalunya del nord– que, ens agradi o no, històricament ens ha separat i allunyat, i encara ens separa i ens allunya, d'aquells territoris amb qui la cooperació hauria de ser un fet gairebé natural, atesa la proximitat geogràfica. És a dir, l'existència de l'Estat francès i de l'Estat espanyol –amb llurs fronteres ben marcades i definides fins encara fa ben pocs anys– no ha fet sinó separar els territoris de banda i banda dels Pirineus, territoris que comparteixen:

- un mateix ecosistema, que si es vol preservar cal fer-ho amb polítiques conjuntes però, alhora, sempre des del territori i no des de Brussel·les: quin sentit tindria mirar de salvar la cara sud del Pirineu mentre a l'altre costat no fessin més que trinxar-lo?
- una mateixa problemàtica infraestructural: les polítiques centralistes i radials de Madrid i París han jugat –amb matisos– a connectar els territoris amb llurs capitals, i, per contra, deslligar els territoris més propers entre ells: hom triga menys temps a fer el trajecte Barcelona-Madrid i el trajecte Tolosa-París amb transport públic, que el Tolosa-Barcelona, per exemple. Aquest fet no només denota una visió de les capitals poc sensible vers els territoris perifèrics, sinó que condemna la perifèria a una economia poc productiva i insostenible, i això, de retruc, també perjudica les capitals.
- una economia que, malgrat tot, treballa en xarxa: malgrat la poca difusió que se'n fa i els problemes infraestructurals esmentats suara, és molt important el nombre d'empreses catalanes d'alt valor afegit que treballen amb/per empreses de l'altra banda dels Pirineus i viceversa: empreses de la branca tecnològica (empreses com Indra, que treballa per a Alcatel), de la branca de l'aviació (Aritex Cading, Sener, ThyssenKrupp, Mazel, Rucker Lypsa, tot són noms d'empreses establertes a Catalunya que treballen per a Airbus),

projectes d'investigació conjunts de meteorologia, espai, satèl·lits, aviació, logística, etc. Els llaços econòmics entre ambdós costats dels Pirineus, així com els projectes d'investigació conjunts, encara podrien ser més importants amb un territori que tingués unes infraestructures de transports més racionals, eficients i sostenibles.

- una mateixa cultura i una mateixa inquietud lingüística: segons el diccionari, “cultura” vol dir “conjunt de tradicions (literàries, historicosocials i científiques) i de formes de vida (materials i espirituals) d'un poble, d'una societat [...]”, i, doncs, d'acord amb aquesta definició, els territoris de banda i banda del Pirineu comparteixen una mateixa cultura: una història compartida, una tradició literària unitària, tradicions i mites compartits, estils de vida molt similars i una mateixa preocupació per la protecció dels nostres parlars vernaculars.

L'Euroregió, què és això?

L'Euroregió Pirineus-Mediterrània (nom oficial) és una iniciativa conjunta dels governs d'Aragó, Catalunya, les Illes Balears i dels Consells Regionals del Lengadoc-Rosselló i el Miègjorn-Pirenèus, que varen subscriure la Declaració constitutiva de l'Euroregió l'octubre de 2004. L'Euroregió neix amb la voluntat de coordinar políticament les cinc regions sòcies, i, teòricament, amb el propòsit explícit de lluitar contra els *“mecanismes rígids i mantenir la capacitat de donar suport a projectes proposats pels actors socials, institucionals i econòmics”*. Per tant, podem dir que, de fet, avui l'Euroregió ja existeix com a tal, si bé veurem que de moment és una estructura molt feble i amb poc poder real d'intervenció. Cal dir, però, que l'Euroregió és també una cooperació oberta a les regions veïnes, de manera que el nucli format per les cinc regions sòcies podria ser ampliat en projectes determinats – per exemple, al País Valencià, o a la Gasconha (Aquitània)-. Hi ha també la voluntat expressa d'associar el Principat d'Andorra a aquells projectes que l'afectin.

Per què l'Euroregió?

Malgrat tractar-se de territoris contigus, fa temps que les cinc regions no han estat objecte d'una perspectiva integrada de desenvolupament. L'Euroregió pretén superar aquesta herència dels plantejaments estatals de desenvolupament i, literalment, *“avançar en l'articulació d'un espai orientat al desenvolupament sostenible i respectuós amb el medi”*.

Les regions del Lengadoc-Rosselló, Miègjorn-Pirenèus, l'Aragó, Catalunya i les Illes Balears, són un espai d'aproximadament 14 milions d'habitants –se situa entre els més poblats d'Europa, representa el 13,2% de la població conjunta d'Espanya i França–, i el seu PIB (dades 2001) és del 12,7% del total d'aquests dos països. Des del punt de vista del territori, és també una de les més extenses euroregions a Europa. Compta amb grans àrees urbanes com ara Barcelona, Tolosa, Montpeller, o Palma de Mallorca, ciutats molt ben posicionades i fortament especialitzades en sectors com la logística, l'agroalimentari, l'aeroespacial, el turisme o la indústria farmacèutica, entre d'altres. Es caracteritza també per la concentració excepcional de centres de recerca i investigació, una economia –malgrat tot– “moderna” i una extensa tradició en cooperació transfronterera, tant pel que fa a les comunitats pirinenques com a les costaneres i la insular.

Reptes, problemes i entrebancs

Malgrat l'existència de l'Euroregió, avui és evident que la frontera francoespanyola segueix representant una fractura pendent de superació. Possiblement això es pot atribuir, en part, al retard acumulat en la millora de la comunicació interior i en la connexió transeuropea del territori euroregional, una situació que frena les possibilitats de desenvolupament i que ha propiciat un model de transport insostenible. Ara bé, seria possiblement ingenu pensar que tot és degut a les mancances infraestructurals. Cal també remarcar el baix nivell d'autonomia política de què gaudeixen les regions de l'Estat francès (sense capacitat legislativa, sense competències pròpies, amb finançaments insuficients, etc.), així com la manca de voluntat i col·laboració dels estats espanyol i francès –especialment d'aquest darrer– per qualsevol política transfronterera, que impliqui –per força– una pèrdua de les competències estatals actuals.

Què hi podem fer des d'ICV?

En aquest context, doncs, quin rol hauria de jugar ICV i quines aliances podríem teixir? Sembla evident que des d'una opció d'esquerres, ambientalista, catalanista i europeista, l'Euoregió hauria d'esdevenir pilar bàsic i cavall de batalla de l'estratègia nacional i europea d'ICV, perquè tal com hem vist és una eina que ens permetria resoldre mancances i gestionar la realitat amb més solvència. Si ens plantegem respondre la demanda de l'inici (“*si [...] quin mapa d'Europa dibuixaríem?*”), podem dir que l'escenari “ideal” pel qual caldria lluitar és el d'una Europa dels pobles federal, sense les interferències actuals dels estats, i amb Euroregions que, sempre d'acord amb la voluntat de cada un dels pobles afectats, aglutinessin pobles germans històricament separats, als quals –en un món global com el d'avui– els cal mancomunat un reguitzell important de polítiques, atès que són pobles que, d'una banda, no volen que se'ls minvi llur sobirania des de la *metròpoli* –sigui Madrid, París, o Brussel·les–, però alhora s'adonen que l'autèntica sobirania política passa per la cooperació amb els pobles immediatament veïns, per tal de, ensems, ésser més forts i encarar millor sengles futurs. Per tant, cal dir clarament i sense pors que allò que seria ideal de debò a mitjà-llarg termini és una Euoregió dels Pirineus d'organització confederal: amb competències reals –avui a mans dels Estats–, amb capacitat legislativa, amb un Parlament confederal, amb eleccions euroregionals i amb un finançament adequat. Un ens així ens faria més europeus –aleshores sí que la frontera dels Pirineus no existiria de veritat–, ens faria més autònoms i sobirans respecte Madrid i París –els estats haurien de cedir llurs competències a un ens més proper als ciutadans–, i ens permetria tenir una societat més avançada –gestionada des de la cooperació dels territoris i des del territori–.

Per avançar per aquest camí, però, a la gent d'ICV ens caldrà, és clar, teixir aliances a banda i banda del Pirineu. Hem de ser conscients que possiblement els entrebancs més grans no els trobarem tant a casa nostra, sinó als territoris que avui són administrativament francesos. El principal motiu l'hem dit ja abans: el grau d'autonomia de les regions franceses és ridícul, comparativament amb el grau d'autonomia política de Catalunya, per exemple. Això fa, doncs, que per molt que les regions occitanes juguin fort per l'Euroregió, avui es troben mancades de recursos, de capacitat legislativa i de complicitat amb l'Estat francès. Malgrat tot, el debat sobre l'organització territorial a França és cada cop més viu, i, per exemple, els

Verds de Miègjorn-Pirenèus –a qui els sondejos els atribueixen més d'un 20% a les properes eleccions regionals– el plantegen com la qüestió més important al programa electoral de les properes i ja esmentades eleccions regionals –primavera 2010-. Per tot això, l'estratègia d'ICV hauria de ser triple: una estratègia interna –per trobar aliats a casa nostra–, una estratègia *nord-pirinenca* –com ara, per exemple, establir relacions directes de cooperació amb els Verds occitans i partits de l'entorn, així com col·laborar en tot allò que sigui possible, des del partit i des del govern, perquè les regions franceses gaudeixin de més autonomia–, i una estratègia europea –cal continuar treballant, com ja treballem, per una Europa dels pobles federal, i cal cercar complicitats a Europa, que tampoc veu amb gaire bons ulls la poca voluntat i els grans recels dels governs francès i espanyol per afavorir l'Euroregió.

Per concloure, doncs, podem dir que el futur de l'Euroregió ningú no el posa en dubte: l'Euroregió és un ens evidentment imprescindible, i cada cop ho serà més. Ara bé, cal obrir el debat sobre quin model d'Euroregió volem: una Euroregió pàl·lida, de baixa intensitat i buida de competències reals com ara, o bé una Euroregió inspirada en els principis polítics confederals, que aglutini de debò els pobles de banda i banda dels Pirineus. El més important avui és això: parlar-ne.

Marçal Girbau i Garcia

Jo no sé com, però un vent de profecia
corre sobre eixos monts d'ací i d'allà;
Jo no sé quan, però vindrà un dia
que el Pirineu regnarà!
Vosaltres els del mar cap a Baiona,
vosaltres el de Pau i d'Argelès,
vosaltres de Tolosa i de Narbona
i els de parlar provençalès;
i tu, Aragó més alt, i tu, Navarra.
Oh catalans que ençà i enllà sou junts,
alceu els ulls al mur que encara ens separa:
s'acosta el dia que serem tots uns.

Glosa, Joan Maragall

Barcelona, 20 de febrer de 2010

Taller 2. Llengua i Nació. Catalunya i l'àrea lingüística i cultural catalana

Com fa el monstre del llac, a Catalunya de tard en tard reapareix l'agònica figura de la llengua camí de la desaparició. Hi ha qui defensa que el català és a la UCI i no té gaire remei i hi ha qui, amb més o menys sinceritat, exclama que la llengua de Catalunya és ben viva i que té recursos per viure amb prou salut.

Recentment he estat testimoni privilegiat d'aquesta baralla. El lingüista Joan Solà declarava davant el Ple del Parlament, l'11 de juliol de l'any passat, que el català estava malalt. Solà detallava tres infermetats: la política, la social i la filològica. Explicava com eren de greus aquestes xacres. El to, per bé que reivindicatiu, acabava essent d'un vigorós desencís. Per contra, en llengua francesa, el Vicepresident del govern de Catalunya, Josep Ll. Carod-Rovira afirmava, en la seu de la delegació de la Generalitat a París, a propòsit del convit al català de ser llengua convidada a "Expolangues", que la llengua de Catalunya, a pesar de no tenir estat propi, a pesar de la seva història farcida d'entrebancs i de claus, tenia una vitalitat sorprenent.

Dues maneres de veure l'estat corporal i la disposició espiritual del català. I bona cosa contradictòries totes dues. Personalment, sabedor que la virtut sempre és al mig, crec que la nostra llengua passa dificultats (algunes greus) però és més que capaç de superar-les (si qui en té l'ús hi vol ajudar). La polèmica no serveix de gran cosa. Es més aviat paralitzant –estèril, si es vol-. Una i altra versions amaguen pietosament veritats que no convé de reconèixer a un o altre bàndol. Deixem-ho córrer.

Des de la perspectiva diacrònica, convé afirmar que el català ha sabut superar períodes històrics que no només li han anat a la contra, sinó que l'han martiritzada. En efecte, fora del cas singular d'Andorra, el català no ha disposat d'un Estat que el confirmés d'ençà de la fi dels Trastamara. Més: ha tingut un Estat que se li ha oposat amb llances i espines des de la pèrdua d'Almansa. I ha rebut les fuetades amb ferro de cilicis del franquisme. El català ha resistit a la manca del seu ensenyament curricular i a la prohibició del seu ús públic o, si es vol, a la reclusió forçosa als àmbits familiars i privats. Una tal aventura només pot culminar-la una llengua viva i útil, parlada per una munió de gent que la sent pròpia, imprescindible i inalienable. Es aquesta mateixa fortalesa que ha permès que el català superés el tràngol –durant la seva prohibició i posteriorment a aquesta- d'una presència molt massiva d'hispanòfons de naturalesa monolingüe, considerablement refractaris –més per por que no pas per voluntat- a adquirir la llengua del país d'immigració com a instrument de relació social. Parlo de la fortalesa del català en aquells anys... Però hi hauria d'afegir la fortalesa ideològica dels homes i les dones que –entenent el present i dissenyant el futur de Catalunya- van preconitzar la teoria social (que també necessàriament era lingüística) d'un sol poble una llengua comuna.

Potser no ens n'hauríem sortit amb tanta ufana si la democràcia hagués tardat gaire més a arribar. Si no haguéssim pogut aplicar la "immersió lingüística" en el nostre sistema educatiu. Si no haguéssim pogut aprovar i decretar una Llei de normalització i una de posterior de política lingüística. Potser no que no ens n'hauríem sortit... Però les coses són com són. Millor: són com les fem finalment. I els catalans vam fer possible una democràcia sense clivelles entre uns parlants de primera llengua i uns altres. També és clar que si el català no hagués tingut empena, prestigi entre els seus usuaris, massa crítica suficient, història a les alforges, el zel no hauria pas bastat. L'èxit de la pervivència del català rau en la seva arrel històrica, en la seva demografia, en el pes de la seva literatura, en la seva versatilitat com a eina de comunicació alhora que de ciència... Però també gràcies a la fidelitat més que menys majoritària i més que menys constant de les generacions de catalanoparlants, a les quals ja cal sumar no pocs individus la família dels quals no el tenia com a propi. Les enquestes sociolingüístiques no només no desmenteixen aquest extrem, sinó que l'afirmen amb certa contundència: hem incorporat al català moltes persones que tenien el castellà com a llengua primera, o com a llengua familiar habitual i fins i tot de relació social en els cercles més pròxims i íntims. Aquesta és una dada neutra. Però és alhora una peanya on fer descansar un optimisme més que moderat.

Encara no és habitual que se'n parli, però es comencen a sentir coses importants que es refereixen a la vivor de la llengua de Catalunya: és una de les poquíssimes que té traduïts tots els clàssics grecs i llatins, una de les poques que, no tenint estat ni una massa de parlants considerable, tradueix regularment la literatura contemporània més notable. Potser li falta empena per imprimir la literatura científica més rabiosament moderna, és veritat. Però és de les llengües que compta –percentualment– amb més presència en la globosfera (blocs, webs, xarxes socials...) I ja hi ha nombroses versions literàries, pròpies i traduïdes, en els llibres electrònics, tan recents que els han portat els Reis Mags aquest Nadal passat, com qui diu. No voldria passar per alt l'esforç consolidat dels lectorats estesos arreu dels països amb més tradició universitària: són molts, en nombres absoluts i en percentatge relatiu a la capacitat de les transaccions econòmiques de Catalunya, els i les estudiants estrangers de català en aquests lectorats europeus i americans. Una llengua –amb migrats mitjans oficials– que és capaç d'aquestes proeses no és pas una llengua malalta d'UCI.

A propòsit d'aquesta tendència crònica dels catalanòfons, he de dir que és un mal negoci associar el català a altres llengües minoritzades, també sense estat propi, que reculen: l'occità, el bretó, el gaèlic, el basc, el sard, etc. Donar al món la impressió que el català pertany als idiomes damnats de la terra, és desincentivar-ne la disponibilitat a estimar-lo prestigiós i carregat de futur. Una cosa és la justa i deguda solidaritat amb les llengües febles i l'altra lligar la nostra al seu destí. És més útil –però també més real i objectiu– anotar, si de cas, la nostra llengua a les llengües minoritàries (no minoritzades): el suec, el neerlandès, el txec, l'hongarès, el danès, per citar alguns exemples.

El que deixo dit no ha d'implicar cofoisme, és clar. No tenim estat propi, el català és cooficial a Catalunya i no n'és a Espanya, ni a les institucions europees; no tenim una acadèmia amb la fortalesa de les de la francofonia o de l'univers lingüístic anglès; no tenim recursos polítics suficients per a una acció d'integració lingüística encara que sigui en el marc del multilingüisme cultural; no tenim força per forçar –ja

se'm perdonarà la reiteració- el canvi de llengua de bona part dels mass media que emeten a Catalunya o que s'hi imprimeixen. Ni tan sols no anem a la una per exigir una equitat ideal en la llengua d'exhibició cinematogràfica a les nostres sales... I no podem passar per alt un dels greuges més sagnants: la fractura ideològica del domini lingüístic català respecte de la unicitat de la llengua que ens és pròpia a tots. Correm un risc seriós que el català no sigui el nord d'una part molt considerable de valencians catalonoparlants, o de catalanoparlants aragonesos. La política en minúscules que han practicat els successius governs de València i d'Aragó ha anat – i segueix anant- plena de dinamita encastada entre l'estàndard i el dialecte. No hi ha dubte, tampoc, que a la Catalunya Nord, el català no avança ni en la consideració de cooficialitat amb el francès, ni en el seu ús social, bona cosa fill d'aquella cooficialitat negada i, doncs, absent. Per bé que amada, no és rellevant la catalanitat lingüística algueresa, resistent, però només resistent. I, per cert, tampoc no són rellevants els intents endimoniats i matussers d'alguns grups polítics de fracturar, al Principat, la cohesió lingüística: la immersió, l'avenç social de la llengua catalana, el prestigi públic d'aquesta, etc. Aquesta perfídia no troba eco ni terra prou grassa on arrelar, per molt que hi hàgim d'estar alerta i de ser-hi combatents oposats.

Ara ens hem d'ocupar de la descripció del català com a llengua habitual davant la nova immigració. Algú ha dit que aquesta és una nova amenaça. Pot ser-ho si ho veiem d'aquesta manera. Però és millor, és més sanítós i de major profit, contemplar la nova realitat demogràfico-lingüística com a una oportunitat. Si som deu milions de catalanoparlants capaços, podem ser-ne –no dic que fàcilment- fins a dotze milions. Conviuen un disbarat de llengües primeres a la Catalunya actual: africanes, nord-africanes, europees de l'est, dialectals castellanques d'Amèrica, asiàtiques... Aquesta és una immensa riquesa per al país, encara que no en siguem –alguns no volen ser-ne- conscients. A diferència del que va passar amb la immigració espanyola, unilingüe, aquesta nova presència ciutadana és plurilingüe i necessita una llengua comuna. La necessita i ja la reclama en actes públics, en manifestos publicats, en les expectatives no verbalitzades. La llengua comuna no pot ser altra que el català. No pot ser-ne altra si, efectivament, fem del català l'eina essencial de la cohesió – conjuntament amb la protecció social, les oportunitats laborals, el gaudi de la cultura popular, etc. Eina de cohesió, sí. Però també escala social. La incorporació al català de molts castellanoparlants va donar-se tant per l'aprenentatge com per les oportunitats de millorar socialment i econòmic que els atorgava la llengua del país. No hauria d'haver-hi raons per suposar que no ha de ser així amb la nova immigració multicultural i multiètnica. Per a una tal empresa ens caldran nous instruments. Caldrà sumar a la fidelitat al català, l'ús de tècniques i de polítiques lingüístiques que a penes si han començar a eixir. No en tenim pas prou –tot i la bellesa de la idea (per cert vinguda de l'Enric de Vilalta, tal com ho dic) de les parelles lingüístiques. La militància scout no serà suficient, i no podem fiar-ho tot, tampoc, a l'escola inclusiva i immersiva, per transcendental que sigui, car el temps juga una part important de la partida.

Finalment, volia revisar què passa al carrer, al pati de l'escola o de l'institut, en algunes sales de la justícia, en els parquets dels negocis, entre els passadissos de l'empresa catalana i de la banca internacionalitzada, en les cadenes de producció i en bona colla de comerços de Catalunya. Caldria? Es evident que el castellà, en tots aquests espais descrits, és encara molt i molt present. I ho és que molts catalanoparlants opten per aquesta llengua per relacionar-se amb els que usen el

castellà en aquests àmbits. Es justament aquí on tenim el gran compromís. Crec que no hi tenim compromès el futur del català, però sí el compromís de fer-lo més intensivament comú. ¿Depèn tot de l'actitud lingüística dels catalonparlants? Estimo que no, per bé que aquesta actitud sigui crucial. Fa falta una injecció (o diverses) normalitzadora d'inspiració pública. No aconseguirem la normalitat del català com a llengua comuna en la comunicació social només amb campanyes que vulguin "encomanar-lo" per més que ho fem amb intenció i efectivitat polisèmica. Les llengües no són ni un virus ni una mercaderia. Són un instrument. I els instruments s'usen si són útils, no s'encomanen. La qüestió és doncs, doble: fer en l'espai socialitzador útil el català i demostrar-ne la utilitat molt més que no pas convèncer-ne ningú. Entenguim's que no nego la necessitat ni l'eficàcia de campanyes mediàtiques a favor de la llengua catalana comuna. De fet, en fem massa poques. El que indico és que calen incentius públics, d'una banda, per a l'ús normal del català escrit (retolació, etiquetatge, difusió de premsa, etc.), que, per altra banda, cal una programació de serveis el més territorialitzats possible de traducció, d'assessorament, d'animació lingüística, etc. per a les empreses i negocis, i que, finalment, calen regulacions –no sé bé si coercitives o de seducció, potser un entremig- per a la normalitat de la producció lingüística en català en els espais públics de relació humana, en els espais privats de relació econòmica i laboral, en els claustres oficials impermeables a la llengua de Catalunya, etc.

En conclusió: la lluita personal i col·lectiva per prestigiar el català no ha pas finit. Totes les llengües minoritàries (i algunes de majoritàries també) tenen dificultats davant les més parlades, o davant de les que, en contacte, posseeixen estructures d'Estat que les protegeix. El món tan interdependent i tan multiètnic que vivim i que viurem repta les comunitats lingüístiques d'acollida a fer de llurs idiomes instruments de cohesió i de progrés personal, alhora que eines eficaces de comunicació enmig de la diversitat babèlica. Sense un Estat que se l'estimi de veres, el català ha de guiar més per aconseguir aquestes fites. Però no li són inassolibles, perquè té experiència llarga, bagatge instrumental més que suficient, massa crítica parlant prou nombrosa i voluntat comunitària inqüestionable de ser llengua comuna a casa seva que és la casa de tothom, com bé se sap.

Francesc Pané

Barcelona, 20 de febrer de 2010

**Alguns apunts sobre el necessari impuls a la
Política Lingüística
per al CATALÀ com a llengua comuna.**

Necessitats a convertir en propostes d'acció:

1. Legislar i incentivar per a l'etiquetatge –com a mínim, bilingüe-.
2. Incentivar la retolació pública d'establiments, d'ofertes comercials, de serveis, etc. de Catalunya.
3. Incentivar la catalanització de les informacions de Catalunya i de les seves ofertes econòmiques, turístiques, etc. a l'exterior.
4. Legislar per a la normalització del català en les produccions audiovisuals que es fan, es difonen o s'exhibeixen a Catalunya (cinema, CDs, TV, Ràdio)
5. Reglamentar la producció lingüística –com a mínim bilingüe- en l'àmbit de les relacions empresarials, transaccions econòmiques, àmbits financers i borsaris, relacions laborals, de Catalunya.
6. Reglamentar i incentivar l'ús del català en les produccions lingüístiques i en les adscripcions de llocs de treball en els àmbits administratius de la Generalitat encara no normalitzats (esp. el de la justícia i el de la jurisprudència).
7. Incentivar l'ús vehicular majoritari del català en les transmissions lingüístiques de la docència i de la recerca universitàries.
8. Reglamentar l'ús del català en les Corts Generals del Regne d'Espanya i en les Institucions de la Unió Europea. Traducció automàtica i accessible de textos legislatius.
9. Reglamentar/regular la retolació toponímica de destinacions de l'àmbit cultural català i d'aquelles que tenen topònim català en els àmbits de la mobilitat estatal i internacional.
10. Incentivar la producció en llengua catalana (també, almenys) de mitjans de comunicació que editen llurs continguts només en castellà.
11. Augmentar significativament els recursos professionals i econòmics al Consorci per a la Normalització Lingüística.
12. Oferir generosament recursos públics territorialitzats de traducció, correcció, orientació, de textos i produccions lingüístiques per als àmbits empresarials.
13. Dissenyar noves estratègies de formació lingüística en català per a persones immigrades (horaris convenientes, formació d'adults, formació en empreses, incentius a la formació lingüística personal o col·lectiva...)
14. Estratègies de formació lingüística de quadres i de personal laboral en les empreses.
15. Dissenyar noves experiències diverses d'aprenentatge tutoritzat del català en els espais del lleure (especialment per a persones adultes).
16. Intensificar les campanyes publicitàries multi-mèdia d'adscripció al català com a llengua comuna de relació.

Taller 3. Sobirania i dret d'autodeterminació. La gestió del dret a decidir

On som i d'on venim.

Dret a l'autodeterminació o dret a decidir. Què s'expressa al darrere?

Des de la seva fundació, ICV –com ja ho havia fet el PSUC- ha incorporat en els seus Estatuts i programes electorals, per tant en allò que l'ha definit i que ha defensat, el dret de tots els pobles a l'autodeterminació. Un dret reconegut internacionalment a partir de la necessitat de recollir les aspiracions d'independència del procés de descolonització i la generació de nous Estats, però al nostre entendre aplicable també a totes aquelles realitats nacionals amb voluntat de govern polític propi.

El cas de l'Estat espanyol no és en cap cas comparable a les situacions de descolonització pendents (Sàhara) o de conflictes bèl·lics amb neteges ètniques incloses (Balcans) sinó a la d'altres Estats democràtics compostos, amb nacionalitats amb reivindicacions polítiques (Bèlgica, Canada o Regne Unit).

Una reivindicació política present a la història de Catalunya d'ençà de la pèrdua de les llibertats i les institucions pròpies, que ha anat prenent diferents formes polítiques.

A partir de la darrera època de la dictadura i els inicis de l'Assemblea de Catalunya, la reivindicació principal pren forma en l'exigència de la recuperació de les llibertats democràtiques i les institucions pròpies, la Generalitat. La Constitució espanyola (1978) i l'Estatut d'Autonomia després (1979) situen la via i els instruments, i obtenen un suport social i polític majoritari a Catalunya que conviu també amb el reconeixement explícit que algunes forces polítiques, també el PSUC, fan del dret a l'autodeterminació en el marc de l'Estat espanyol.

Les primeres legislatures democràtiques han permès consolidar el sistema democràtic per una banda i també l'Estat de les Autonomies per l'altra, fortament contestat en el seu inici per les forces més reaccionàries i centralistes de l'Estat (que avui el defensem com a alternativa a l'"*Espanya se rompe*").

El desenvolupament de l'Estatut de 1980 va ser llarg i inacabat. Tot i els avenços que va suposar inicialment, la política de CiU va tenir dues cares: victimització sense cap intenció de resoldre problemes de veritat i, alhora, pactes polítics per a l'estabilitat dels governs espanyols, tant amb PSOE com amb PP. Amb un final d'etapa convergent que es caracteritza per un projecte esgotat, un Estatut incapaç de donar resposta a les noves necessitats del país i la supeditació de la reforma als interessos de partit de CiU.

Cal que sigui la nova majoria catalanista i d'esquerres a Catalunya la que promogui

l'elaboració i aprovació d'un nou Estatut (EAC) acompanyant-la d'una proposta federalitzant de l'Estat que acaba sent model per a les altres autonomies que reformen els seus Estatuts.

Ara cal una reforma constitucional ambiciosa que doni marc a l'acord polític entre Catalunya i Espanya, que significa l'EAC. Tant si el TC avala el text com si no, la Constitució espanyola s'ha quedat petita per al nou model polític i institucional al que aspira el nou EAC.

L'exigència en el desplegament de l'EAC ha de venir acompanyada també per l'exigència a l'Estat per a què es reformi.

El debat polític de l'eix nacional a Catalunya, ha anat cremant etapes i reivindicacions de forma molt més accelerada en els darrers 3 anys que en els darrers 30, d'ençà l'aprovació del nou EAC, amb un ampli ressò i molts altaveus, polítics, socials i mediàtics. Però el cert és que ni institucionalment ni electoralment ha suposat canvis importants en la pluralitat de les opcions de la ciutadania catalana¹ ni les institucions.

ICV no ha estat mai al marge d'aquest debat, però no donem l'EAC, l'acord de finançament o el seu desplegament per amortitzats sinó que batallem per a fer-ho possible. Són les millors eines per a un avenç a nivell nacional i també social a Catalunya, sobretot perquè tenen el suport polític i social de la majoria del país.

Per això mateix, el recurs del PP o el Defensor del Pueblo contra l'EAC o les dificultats evidents de desplegament estatutari, traduïdes en resistències del govern central, generen una forta incomprensió en la societat catalana i avalen la necessitat de cercar un nou marc de relació amb Espanya o d'organització de Catalunya en el marc europeu. Una incomprensió que també està al darrere de les consultes ciutadanes per la independència.

Des d'ICV hem respectat la celebració de les consultes però no ens hem sumat al seu impuls. Es tracta d'un moviment molt divers al llarg del territori i hem tingut respostes diferents en funció precisament d'aquesta diversitat. És certament un moviment ciutadà, amb una càrrega de radicalitat democràtica, però també amb un fort lideratge polític, vinculat estretament a partits polítics i les seves òrbites, amb una forta atenció mediàtica tant a nivell d'informació com d'opinió. Hem intervingut en alguns casos per a què les consultes obrissin les seves opcions, precisament per a poder donar cabuda a la pluralitat de la ciutadania catalana i no esdevenir unívocament una porta a la independència, sinó al dret a escollir.

Decidir. Qui, què i com? I després, què?

---

¹ Es poden consultar dades del CEO sobre preferències model d'Estat.

ICV defensa que Catalunya és un sol poble. Una expressió que resumeix la nostra política en matèria d'immigració abans i ara, però també la nostra posició respecte a una única societat malgrat la seva pluralitat. És aquest "poble" el que ha d'acompanyar qualsevol procés.

Al nostre entendre, qualsevol decisió sobre un canvi en les relacions amb l'Estat (com s'ha fet amb l'EAC) ha de venir acompanyada de la majoria social i política que ho fa possible. Altrament és fruit de noves frustracions, quan no de divisió social. La cohesió i el respecte democràtic estan en la base i en el límit de les nostres capacitats de transformació, també del model d'Estat.

La proposta de federalisme asimètric o pluralista que defensa ICV permet entendre Catalunya com a nació que pacta el marc de relacions amb l'Estat i que permet també, però no només, la relació independent amb l'Estat. És evident que no és senzilla ni majoritària, i que sovint ens responen amb què a l'Estat no hi ha federalistes. Però algú hi ha trobat un independentista?

De la mateixa manera, hem de plantejar en el debat de la sobirania, els drets sobre els nostres propis recursos. Probablement un dels majors i darrers atacs a la nostra independència i sobirania és la venda, per part de La Caixa, d'Agbar al grup francès Suez. Una decisió dins el marc privat però que condiona a interessos fora de Catalunya les decisions en un sector estratègic com l'aigua.

Jordi Fàbrega
Dolors Camats

Barcelona, 20 de febrer de 2010

Taller 4. Autogovern i model d'Estat: El federalisme plurinacional. L'Estatut i els esculls constitucionals.

MODEL D'ESTAT I AUTOGOVERN. **UNA PROPOSTA DE REFORMA CONSTITUCIONAL**

Es tracta de proposar una adequació o equiparació de l'Estat Autòmic a les federacions democràtiques, amb la voluntat de fer possible un consens majoritari entre les forces parlamentàries. Aquesta reforma hauria d'acabar amb la dimonització del federalisme a Espanya, i assumir-lo com la via normal d'organització territorial dels poders de l'Estat. Aquest és un pas ineludible per a la unió voluntària entre els pobles d'Espanya. No hi haurà unió voluntària si no és mitjançant la federació.

En aquest sentit, es proposa les següents línies o referents orientatius de la reforma constitucional²:

- 1) La Constitució haurà de regular el reconeixement de la plurinacionalitat i, com a conseqüència, el dret dels pobles a l'autodeterminació. La Constitució haurà de regular l'exercici d'aquest dret i els seus efectes.
- 2) El Títol preliminar haurà de reconèixer el caràcter plurinacional, pluricultural i plurilingüístic de l'Estat, així com regular en la igualtat de drets l'oficialitat de les llengües castellana, catalana, basca i gallega. La denominació dels estats i comunitats nacionals que formen la Federació. Nova redacció en sentit federal dels articles 1.2; 2 i 3 del Títol preliminar³. Se suprimirà l'article 8 del Títol preliminar.
- 3) El Títol II serà revisat en el sentit d'implicar la Corona en la representació de la plurinacionalitat de la Federació i de la concepció d'Espanya com a una Federació plurinacional.

---

² Aquí es proposen els principis o criteris polítics, el quals una vegada discutits, i en el seu cas corregits, han de donar lloc a la redacció d'un text normatiu amb els articles que es proposa reformar de la Constitució i el text normatiu alternatiu proposat.

³ A títol només d'exemple una redacció alternativa podria ser: art 1.2: La sobirania de la Federació resideix i és compartida pels ciutadans i pobles d'Espanya, dels quals emana la legitimació dels poders federals, federats i locals. Art 2: Espanya és una Federació plurinacional basada en les comunitats nacionals castellana, catalana-valenciana-balear, gallega i basca, que es compon amb els estats o comunitats federades d'Andalucía, Aragón, Asturias, Canaries, Cantabria, Castilla-La Mancha, Castilla-León, Catalunya, Comunitat Valenciana, Euskadi, Extremadura, Galicia, Illes Balears, Madrid, Murcia, Navarra i Rioja. Art. 3.1: El castellà, el català, el gallec i el basc són llengües oficials de la Federació. 3.2: Els poders públics garantiran la igualtat de drets lingüístics sense que pugui haver-hi discriminació. 3.3: La riquesa de les distintes modalitats lingüístiques d'Espanya és un patrimoni cultural que serà objecte d'especial respecte i protecció.

- 4) El Títol III haurà de regular l'elecció de les Corts Generals basada en les circumscripcions estatals o comunitats federades. El Congrés de Diputats elegit pel sistema proporcional. El Senat com a cambra territorial, serà elegit pels Parlaments dels estats membres de la Federació, que tindran una representació ponderada segons la població respectiva de l'Estat o comunitat federada.
- 5) El Títol VI adequarà l'estructura i organització del poder judicial a la Federació, i la composició del Consell General del Poder Judicial tindrà en compte la plurinacionalitat de la Federació.
- 6) El Títol VIII haurà de ser revisat i reformat en el següent sentit: 1) Els estats o comunitats federades són les parts que componen la Federació. Per tant, l'estructura, organització i finançament del poder local és competència exclusiva i exclouent de les institucions de govern dels estats o comunitats federades. 2) Els estats o comunitats federades aprovaran les seves respectives constitucions sense altra condició en el seu procediment que el respecte i límits establerts per la Constitució federal. 3) la Constitució federal relacionarà les competències de la Federació, assegurant la distribució dual de competències, de manera que es garanteixi l'exercici exclusiu i exclouent de les competències que corresponen als estats o comunitats membres de la Federació, regulades en les pròpies constitucions o estatuts, i amb la clàusula residual incorporada a favor d'aquests. Alhora, es garantiran les asimetries competencials inferides de la plurinacionalitat i drets històrics, especialment pel que fa al dret civil, llengua, cultura, educació i comunicació. 4) les constitucions estatals establiran el sistema de govern i incorporaran la regulació del poder judicial. 5) S'aprovarà un sistema fiscal i de finançament de la federació que asseguri la participació de les diferents instàncies de govern (federals i federades) en la legislació, recaptació, gestió, liquidació i inspecció dels impostos. 6) Els estats membres de la Federació podran establir convenis, acords entre els mateixos si així ho decideixen els respectius poders públics. 7) Se suprimeixen aquells articles del Títol VIII que neguen la federació, o bé permeten actuacions harmonitzadores o excepcionals per part dels poders generals de l'Estat (per exemple, articles 145.1; 150.3; 155).
- 7) El Títol IX adequarà la composició del Tribunal Constitucional Federal a la plurinacionalitat de l'Estat i n'assegurarà la representació de les nacions de la Federació.
- 8) El Títol X s'haurà de revisar en el sentit d'incorporar la participació dels estats membres de la Federació en el procés de reforma constitucional quan aquesta afecti el model territorial de l'Estat, i establint el requisit del vot favorable dels 2/3 dels parlaments federats. Alhora, es regularà la possibilitat de separació d'un estat o comunitat federada, si així ho aprova en referèndum una majoria dels 2/3 dels votants o el 55% dels electors.

Fóra convenient que ICV es comprometés a presentar en la pròxima legislatura una proposta de reforma constitucional en el sentit dels punts exposats aquí, i amb la voluntat d'arribar a un consens amb totes les forces democràtiques. Aquesta voluntat

política no impedeix saber la dificultat d'una iniciativa com aquesta, fins i tot davant de partits, com el PSOE, que malgrat la seva identitat federal no s'han distingit fins avui per una pràctica federalista en la interpretació i desenvolupament de l'ordenament constitucional. Tanmateix, ha arribat el moment de plantejar formalment la reforma federal de la Constitució de 1978. En primer lloc, perquè només des del federalisme es podran superar i resoldre els conflictes nacionals en el marc de l'ordenament constitucional espanyol i en el procés de construcció política europea. La reforma federal és l'única via per fer compatible la unió constitucional amb el reconeixement de la diversitat nacional. En segon lloc, perquè la crispació nacionalista dels darrers anys no s'apaivagarà si no és mitjançant l'impuls d'una cultura federal, que parteixi del reconeixement de la pluralitat nacional i estableixi ponts de comunicació i de construcció d'un projecte polític compartit per a tot l'Estat. En tercer lloc, perquè malgrat l'evident dificultat política que suposa en les actuals circumstàncies polítiques una proposta constitucional de reforma federal, cal comptar amb una proposta articulada com a exemple i instrument de projecció pública i de demostració que hi ha sortida per a l'entesa entre els pobles d'Espanya dins d'una Federació. La proposta federal de reforma constitucional ha de deixar de ser un objectiu polític general, sense concreció formal i sense previsió temporal, per passar a ser un text normatiu presentat formalment al Congrés de Diputats, bé directament, bé a través del Parlament de Catalunya.

Miquel Caminal

Barcelona, 20 de febrer de 2010

Taller 4. Autogovern i model d'Estat: El federalisme plurinacional. L'Estatut i els esculls constitucionals.

Esquema de la intervenció de Josep Vendrell

1. Una visió de la qüestió nacional.

1.1 Ecosocialisme i catalanisme d'esquerres

1.2 Una opció clarament federalista

1.3 Algunes qüestions estratègiques per fer avançar l'autogovern. Ambició nacional, cohesió social, fermesa i rigor

2. Balanç de l'Estatut.

2.1 Objectius i reptes de l'Estatut.

2.2 Desplegament que correspon al govern i al Parlament de Catalunya.

Balanç positiu. Bon ritme de desplegament de l'agenda legislativa.

2.3 Desplegament que correspon a la Generalitat en col·laboració amb el govern de l'Estat o a l'Estat.

Avenços aconseguits: finançament, inversions, rodalies, immigració.

Manca d'assumpció plena del que suposa l'Estatut i d'una agenda concertada de desplegament.

Bona part de les modificacions normatives que ha d'impulsar el govern de l'Estat encara no s'han fet. La més important és la reforma de la Llei Orgànica del Poder Judicial.

2.4 Potencialitats de l'Estatut.

- **L'Estatut ha donat més poder polític i més poder econòmic a Catalunya. (DA 3a i nou model de finançament).** L'Estatut permet fer polítiques progressistes i avançades per fer front als nous reptes.

- **El lideratge de Catalunya en la nova generació d'estatuts.** Amb totes les potencialitats i dificultats que això suposa, hem estat i som els capdavanters en el desplegament dels nous estatuts i la descentralització de l'Estat.

- **Una lectura oberta i federalitzant de l'Estatut i de la Constitució permetria avançar encara més en:** clarificació competències, desconcentració justícia, identitat nacional, participació en decisions de l'Estat, participació en la UE, més descentralització, relacions intergovernamentals.

El ple desplegament de l'Estatut permetria un major autogovern i un millor

govern compartit de l'Estat.
2.5 Principals problemes jurídics i polítics.

- **Problema de fons:** Estat autonòmic que viu en la indefinició amb elements propis d'un Estat compost i descentralitzat, però amb esquemes i valors propis de l'Estat centralista.
- **No reconeixement ple de la pluralitat nacional i lingüística.** El debat territorial es realitza en lògica nacionalista.
- **Manca de cultura federal:** no assumpció positiva de la diversitat nacional i cultural, resistència a la descentralització i a acceptar que les CCAA també són Estat.
- **Inexistència d'un Senat que faci de veritable cambra territorial.** Així com de relacions intergovernamentals potents entre l'Estat i les CCAA i entre les mateixes comunitats. *Encuentros* de CCAA és un pas endavant molt positiu.
- **Una dreta centralista** que fa bandera del nacionalisme espanyol i no ha assumit el que suposa l'Estat de les Autonomies.
- **Manca d'un projecte clar i coherent per part del PSOE.** No desenvolupament "Espanya plural". Manca d'una política coherent per una nova descentralització, dificultats en els traspassos.
- **L'Administració de l'Estat no ha assumit plenament el que suposen els nous estatuts.** Conflictes competencials: bases, títols horitzontals, subvencions, supraterritorialitat, transposició del dret europeu.
- **Risc de tendències recentralitzadores.**

Són problemes i conflictes que només una lectura federal de l'Estatut i de la Constitució, i especialment una reforma federal de la mateixa, permetrien superar.

3 Perspectives de l'avenç de l'autogovern.

3.1 Els reptes de l'autogovern. Un federalisme d'ús immediat.

Agenda de desplegament de l'Estatut. Fer avançar l'autogovern dia a dia:

- **Completar el desplegament de l'Estatut que correspon a la Generalitat i al Parlament.**
- **Modificació de les lleis de l'Estat per desplegar plenament l'EAC.**
- **Canviar les polítiques normatives de l'Estatut.** Ple respecte a la distribució de competències. Aquests canvis suposarien un gran avenç per l'autogovern.
- **Completar els traspassos pendents.**

- **Nova etapa de descentralització:** gestió d'infraestructures ferroviàries, traspàs regionals, aeroports menors i participació determinant en aeroport del Prat.
- **Desconcentració de la justícia.** Creació del Consell de Justícia de Catalunya.
- **Ampliar la participació de les CCAA en les decisions de la UE.** Posició vinculant en aquelles qüestions que siguin de la competència de les CCAA.
- **Participació en institucions i organismes de l'Estat:** Banc d'Espanya, Comissió Nacional de les Telecomunicacions, CN del Mercat de Valors, Consell General del Poder Judicial...
- **Reconeixement actiu de la diversitat cultural i lingüística de l'Estat.** Reconeixement oficial del català, el basc i el gallec per la UE.
- **Conferències de consellers i de presidents sense la participació del govern de l'Estat.**

3.2 L'Estatut al Tribunal Constitucional.

- Defensa de l'Estatut i d'una lectura oberta i inclusiva de la Constitució.
- Unitat nacional, social i política.

4 Conclusions

- **L'Estatut ens ha permès guanyar en autogovern.** Sense l'Estatut, determinats objectius de l'autogovern no s'haguessin pogut ni plantejar. **L'Estatut però, no és l'estació final del nostre horitzó nacional.**
- **Cal fixar objectius concrets i àmpliament compartits per fer avançar l'autogovern.** Quan la societat catalana s'ha fixat objectius concrets i compartits, s'ha guanyat. Els següents reptes: gestió d' infraestructures, aeroports, participació en organismes de Estat...
- **CiU ha perdut el monopoli de la representació i defensa de Catalunya.** El Govern d'Esquerres ha suposat un clar avenç de l'autogovern.
- **Avenç nacional amb la màxima cohesió social.** Som un sol poble. Construir el país: interculturalitat, identitat nacional i valors socials. Construcció social i construcció nacional.
- **Un programa liderat per les esquerres, amb un paper fonamental d'ICV, per fer avançar l'autogovern dia a dia.** Lectura federalitzant de la Constitució i de l'Estatut.
- **Impulsar el debat polític i social sobre el federalisme i les propostes federals.** Una via coherent amb la identitat de l'esquerra verda nacional. Cap al federalisme plurinacional com a punt de trobada d'un projecte de país. Reforma de la Constitució.

Josep Vendrell Gardes

Barcelona, 20 de febrer de 2010

ANNEX

DESPLEGAMENT DE L'ESTATUT

Desplegament que correspon al govern i al Parlament de Catalunya.

- Marc institucional: Llei de la Presidència de la Generalitat i del govern, Llei del Consell de garanties estatutàries, Llei del Síndic de Greuges, Projecte de Llei d'elecció de senadors, Projecte de Llei de vegueries, Projecte de Llei de l'AMB, Projecte de Llei de la Sindicatura de Comptes, Projecte de Llei del Consell de governs locals, entre d'altres.
- Drets estatutaris i principis rectors: Llei del Dret a l'Habitatge, Llei de Serveis Socials, Llei d'Educació, Llei de l'eradicació de la violència domèstica, Llei del Memorial Democràtic, Llei de Fosses, Llei del Consell de la Cultura i les Arts, entre d'altres.
- Dret Civil: Llibre tercer del Codi Civil relatiu a persones jurídiques, llibre quart relatiu a successions i avantprojecte del llibre segon, relatiu a la persona i a la família.
- Aspectes organitzatius: Llei del Consell de Relacions Laborals, Llei de l'Agència Tributària de Catalunya, Llei de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya, Llei de l'Oficina antifrau, Projecte de Llei de l'Agència Catalana de la Inspecció de Treball, entre d'altres.
- Àmbits competencials: Llei de l'Agència Catalana de l'Habitatge, Llei de garantia i qualitat del subministrament elèctric, Llei d'aeroports, heliports i altres infraestructures aeroportuàries, Llei de política industrial, Llei reguladora dels residus, Llei d'avaluació ambiental, de plans i programes, entre d'altres.

En total s'han aprovat, o estan en procés d'aprovació, més quaranta lleis que despleguen l'Estatut en diferents àmbits.

Previsiblement quedaran pendents de desenvolupar aquesta legislatura: la Llei Electoral, la Llei de governs locals, entre d'altres.

Desplegament que correspon a la Generalitat en col·laboració amb el govern de l'Estat o a l'Estat.

- Desplegament normatiu: modificació de l'Estatut del Ministeri Fiscal, modificació de la Llei Orgànica del Tribunal Constitucional, Estatut Bàsic de l'empleat públic, que recull les posicions singulars i competències de les CCAA.
- Organismes bilaterals: Comissió Bilateral, Comissió Mixta d'Afers Econòmics i Fiscals, Comissió d'infraestructures, Junta de Seguretat.
- Compliment de la Disposició Addicional Tercera, sobre inversions de l'Estat en infraestructures a Catalunya.
- Valoració positiva de l'acord de finançament.

- Traspassos: vint acords de traspassos aprovats, dels quals dotze es desprenen de l'Estatut, entre els quals alguns dels més significatius reclamats per la Generalitat: servei de Rodalies ferroviàries, permisos inicials de treball per a persones immigrants, l'Hospital Clínic, ordenació i gestió del litoral, seguretat privada i, properament, Inspecció de Treball.
- Participació en decisions d'Estat i acords col·laboració: informes previs, convenis cambres de comerç, de fires internacionals...

COMPILACIÓ DE REFERÈNCIES SOBRE LA QÜESTIÓ NACIONAL A ICV EN ELS DOCUMENTS DE LES ASSEMBLEES NACIONALS.

1ª ASSEMBLEA PLENÀRIA NACIONAL D'IC Castelldefels, 31 de març i 1 d'abril de 1990

Doc. Una nova política. Una Catalunya d' esquerres.

Per una altra concepció de l'Estat espanyol

Pàg. 6 “Un aspecte fonamental és la reforma del Senat i de tots aquells aspectes del Títol VIII de la Constitució espanyola que s'adrecin al respecte de la plurinacionalitat de l'Estat en base al reconeixement del dret a l'autodeterminació”

Pàg. 8 “IC és una organització sobirana, plural i programàtica. IC és una organització sobirana de l'esquerra nacional catalana.”

2ª ASSEMBLEA NACIONAL D'IC Molins de Rei, 30 de novembre i 1 de desembre de 1991

Projecte de Principis d'IC

2. La nostra identitat

Pàg. 7 La sobirania de Catalunya resideix en el seu poble.

“Nacional: actua en la societat catalana i lluita pel reconeixement ple de la seva personalitat nacional i per un autogovern efectiu. En aquest sentit, IC afirma que la sobirania de Catalunya resideix en el seu poble, que té dret al ple exercici de l'autodeterminació, i entén que aquest dret ha d'avançar en el període històric immediat mitjançant un canvi i transformació de l'actual Estat espanyol en un Estat organitzat d'acord amb els principis del federalisme dins del marc més ampli d'una Europa unida de caràcter federal, en què es reconeguin com a components constitutius les nacions que la componen, com a subjectes de l'actuació política i institucional, i com a àmbits d'implantació política.

IC treballa per la construcció d'una alternativa nacional d'esquerres a Catalunya. Vol també contribuir activament, des de la seva identitat, a una alternativa d'esquerres a l'Estat espanyol i a Europa. Alhora, IC reconeix i fomenta l'existència de vincles històrics i culturals amb altres comunitats dels Països Catalans.”

Una proposta per a Catalunya

5.2 La nostra proposta per l'autogovern.

Pàg. 43 i 44 ...2) Un pacte federal. Recuperar el sentit més autèntic de la proposta federal i de la tradició del catalanisme progressista. Aprofundir el model constitucional mitjançant una reforma que afectés aquelles institucions de l'Estat necessàries per construir un sistema federal. I això és bàsicament un Senat que fos l'autèntica cambra de les nacionalitats i de les regions (?), com se'ns anuncia a l'article segon de la Constitució.

3) Cooperació dels Països Catalans. Els Països Catalans expressen una comunitat de cultura i llengua. Les relacions de cooperació han de ser desenvolupades entre ells. Malgrat les limitacions imposades per la realitat de l'Estat-Nació i pel nacionalisme estatalista és un deure de les forces polítiques dels Països Catalans fomentar els lligams i promoure la signatura de convenis de col·laboració en la gestió i prestació de serveis d'acord amb les voluntats de les comunitats.

4) Catalunya nacionalitat (?) europea. "És vital que des d'ara Catalunya faci valer els seus drets nacionals en la construcció de la unitat política europea" "S'haurien de prendre, doncs, les següents mesures: 1) presència de Catalunya en les delegacions davant la CE; 2) Catalunya circumscriptió electoral en les eleccions al Parlament Europeu, 3) defensa de la igualtat de drets del català en relació a altres llengües de la CE; 4) proposar la reforma dels Tractats perquè Catalunya sigui una entitat federada en la futura Unió Europea." "Catalunya és una nació sobirana i solidària amb els altres pobles i nacions. Té dret, per tant, a decidir lliurement el seu destí, a tenir la seva pròpia Constitució, i a pactar, en la llibertat i la igualtat, la unió confederal o federal amb els altres pobles i nacions."

Projecte Manifest Programa

6. Pel respecte dels drets del pobles a la sobirania nacional

Pàg. 103 Catalunya té dret a l'autodeterminació. És un dret inherent a la seva identitat com a nació. Aquest només es pot exercir des de la sobirania per poder decidir lliurement, sense imposicions ni pressions externes, el destí polític i, especialment, la constitució en entitat estatal independent, confederal, federal o d'autonomia política.

En la nostra concepció, l'autodeterminació no pot reduir-se a un procés plebiscitari perquè el futur d'una societat no pot determinar-se en un moment, i com una resposta definitiva a una pregunta formulada per referèndum. L'autodeterminació és, avui, una reivindicació de sobirania per poder pactar des de la igualtat la reforma de l'Estat i assegurar la presència de Catalunya en el procés de constitució de la unitat política europea.

*És en aquest capítol d'**Una proposta per a Catalunya** on molt probablement es va inserir la proposta de definició que va formular en Francesc Vicens: **El dret inalienable i imprescriptible a l'autodeterminació...***

3ª ASSEMBLEA NACIONAL D'IC Barcelona, 5 i 6 de març de 1993

Documents d'opinió

Document del Manifest de la Plataforma d'esquerres d'IC – pàgina 2ª, 3ª columna, 8è paràgraf.

Volem una IC de caràcter nacional i popular, sobirana, defensora de l'autogovern i del dret a l'autodeterminació...

Document del grup promotor de l'ecosocialisme a Iniciativa per Catalunya - pàgina 3ª, 2ª columna, 7è paràgraf

Una proposta de plena sobirania de Catalunya per poder decidir lliurement, sense imposicions ni pressions externes, el destí polític i, especialment la constitució en entitat estatal independent, confederal o federal; per poder pactar des de la igualtat la reforma de l'Estat i assegurar la presència de Catalunya en el procés de constitució de la unitat política europea.

Informe Polític de la 3ª Assemblée Nacional (Rafael Ribó)

1. Canvis internacionals: un món en transició.

4. Catalunya: l'autocomplaença

Tenim una part de responsabilitat a partir de la pèrdua, per part de les esquerres, de l'hegemonia en la qüestió nacional...

2. Cap a un nou projecte d'emancipació

L'autogovern de Catalunya en el context espanyol i europeu

Una definició elemental sobre aquesta temàtica (el fet nacional) per a IC parteix del binomi plurinacionalitat i autogovern. L'Estat espanyol, malgrat que no es reconegui de forma coherent, és plurinacional. Davant d'aquest binomi, es defineixen tres possibles camins: mantenir l'actual paràlisi autonòmica, la constitució d'un Estat independent i el pacte federal des de la sobirania.

- a) L'actual paràlisi autonòmica fa molts anys que dura (CiU).
- b) Mantenir l'actual situació estatal, o proposar la constitució d'un estat independent poden ser objectius no adients amb el procés de construcció europea.
- c) El pacte federal des de la sobirania és la proposta més adient per al reconeixement de la personalitat de Catalunya i per a la nostra inserció al procés europeu.

A cavall de l'anterior, la proposta d'IC es basa en aconseguir que Catalunya sigui

reconeguda institucionalment com una nacionalitat d'Europa.(*)

(*) Es va admetre en els debats substituir nacionalitat per nació. En aquesta III Assemblea no hi ha referències als Països Catalans, a excepció de:

Cal potenciar la projecció del grup parlamentari IU-IC de les Corts Generals. Plantegem en aquest context la continuïtat d'una relació específica amb EUPV, EU Balear i l'Entesa de l'Esquerra de Menorca i el diàleg conjunt IU-IC amb les altres esquerres alternatives.

3. Proposta nacional a context espanyol i europeu.

- Actualització de l'Acord Nacional d'Autogovern.
- Mesures i campanya institucional i social per difondre la proposta de pacte federal per a l'Estat, des de la sobirania.
- Anar a la definició d'un programa alternatiu d'esquerra a nivell d'Estat, buscant la màxima coincidència amb IU.
- Explicació i afirmació de l'Europa política, econòmica i social.

4ª ASSEMBLEA NACIONAL D'IC

Barcelona, 22, 23 i 24 de novembre de 1996 (Hotel Barceló Sants)

Coincideix amb la coalició electoral IC-Els Verds i amb el PCC i les candidatures de Progrés Municipal. Rafael Ribó continua essent president.

Document Polític: V.2.3. Les relacions amb IU. La continuïtat de la relació i coordinació amb EUPV i EUIB, organitzacions amb les quals hem acordat un marc estable de relacions i de coordinació de les polítiques que ens són comunes a partir del reconeixement de l'existència de vincles històrics i culturals amb altres comunitats dels Països Catalans...

Esmenes al Document Polític 4ª Assemblea Nacional

Pàgina 68, esmena 412 de la Delegació de l'Hospitalet (majoritària)

“Amb el repte i la voluntat de treballar per la construcció d'una alternativa nacional de progrés a Catalunya, amb les altres formacions polítiques de l'esquerra, moviments i col·lectius socials, i en sintonia amb el que vàrem definir a la Declaració de Principis i al Manifest Programa d'Iniciativa per Catalunya, propugnem ara assumir les següents proposicions, per tal que IC adopti un perfil clarament nacional:

- 1.- La sobirania de Catalunya pertany només al poble de Catalunya, que en conseqüència té el dret inalienable i imprescriptible a la seva autodeterminació.
- 2.- La solidaritat al si de l'Estat espanyol, que és indestriable dels principis, l'estratègia i l'acció política d'IC, sols pot assolir el seu màxim efecte si és compartida en justa reciprocitat per totes les nacions i regions que el componen.
- 3.- Atesa la comunitat històrica, cultural i lingüística de l'àrea nacionalitària dels Països Catalans, les seves interrelacions en diversos àmbits i la possibilitat, a més, que vagin configurant una euroregió, el marc d'una unitat europea amb caràcter progressista i d'esquerres, cal des d'ara, promoure'n una especial col·laboració “

5ª ASSEMBLEA NACIONAL D'INICIATIVA PER CATALUNYA - VERDS

Barcelona, 27, 28 i 29 de novembre de 1998

(President Rafael Ribó)

*Poc abans s'havia produït l'escissió dels anguitistes i del PCC. S'adopta la denominació **Iniciativa per Catalunya-Verds** i la definició **Esquerra Verda Nacional***

Principis bàsics per a un programa d'esquerres ecosocialista en la transició al segle XXI.

Pàg. 9: L'ecosocialisme, un projecte de transformació i progrés. La tasca de transformació i superació d'avui és més complexa que mai, però també més engrescadora. Comptem a favor nostre amb les experiències, els ensenyaments i les conquestes de més de cent cinquanta anys de moviments polítics i socials emancipadors, tant en el camp polític i social com en el de les lluites per l'alliberament nacional i la identitat cultural. Ens sentim continuadores i continuadors de la trajectòria democràtica i nacional del PSUC, de l'Entesa dels Nacionalistes d'Esquerres, de les aportacions eurocomunistes, de l'Assemblea de Catalunya i de l'Entesa dels Catalans...

Pàg. 10 d) L'emancipació nacional. Manifestem la nostra voluntat de treballar per aconseguir el ple reconeixement de la sobirania de Catalunya i aportar al nostre país pluralitat, obertura i solidaritat.

Pàg. 20: La Catalunya sobirana, plural, solidària. ...la nació, en el nostre cas, la catalana, és un marc d'especificitat social, econòmica, històrica i cultural. Els seus ciutadans i ciutadanes han de tenir els instruments polítics que els permeti exercir el seu protagonisme individual i col·lectiu...

Nosaltres defensem la sobirania de la nostra nació perquè entenem que Catalunya és, després del municipi, el marc específic més immediat en què hem de resoldre els nostres problemes i ens proporciona experiència històrica i instruments culturals per fer-ho...

Catalunya és la seva gent. És el conjunt de tots els seus homes i dones, independentment del seu origen geogràfic, cultural i usos lingüístics.

Pàg. 24: L'Estat espanyol: cap a un model federal.

IC-V aposta per un estat federal. Malgrat que les potencialitats del model autonòmic no s'han esgotat, considerem que cal avançar cap a una autèntica articulació plurinacional, en què les diferents parts puguin pactar lliurement el vincle entre elles. Per passar de l'Estat de les Autonomies a l'Estat Federal cal modificar la Constitució...

... la reforma del Senat esdevé necessària, a fi que la realitat plurinacional i pluriregional de l'Estat espanyol es reflecteixi en una cambra de representants de les comunitats.

Pàg. 39 L'emancipació nacional. La sobirania de Catalunya resideix en el seu

poble, que té el dret al ple exercici de l'autodeterminació. La capacitat de tot poble del món de decidir sobre el seu propi destí suposa un **dret inalienable**. **Aquest dret no s'esgota** amb cap exercici puntual: l'entenem com una reivindicació de sobirania per poder obtenir més quotes d'autogovern... IC-V reconeix l'existència de vincles històrics i culturals i fomenta els vincles polítics del Principat de Catalunya amb les altres comunitats dels Països Catalans.

6ª ASSEMBLEA NACIONAL D'INICIATIVA PER CATALUNYA - VERDS **Barcelona, 24, 25 i 26 de novembre del 2000**

En aquesta Assemblea Nacional **Joan Saura** esdevé president d'IC-V

III Propostes

Pàg. 25 A) El projecte ecosocialista: L'esquerra verda nacional, un espai necessari.

IC-V és una força nacional: que lluita pel ple reconeixement dels drets de Catalunya, per la plurinacionalitat de l'Estat i per la solució federal, tant en l'àmbit espanyol com l'europeu ...Plantegem l'exercici dels drets nacionals de Catalunya, superant tant l'espanyolisme reaccionari com el catalanisme exclouent.

Pàg. 21 Catalunya és una societat plural dins d'un Estat plurinacional amb diverses nacionalitats, llengües i cultures... Des de l'afirmació del dret d'autodeterminació ens proposem avançar cap al federalisme desenvolupant el marc actual i, per tant, aprofundint l'Estatut...

Pàg. 34 IC-V defensa la plurinacionalitat de l'Estat espanyol i la solució federal com a més idònia pel que fa al model d'Estat i a la construcció europea...

Avui la nostra política és de construcció d'un altre espai d'esquerres a nivell d'Estat espanyol tot seguint l'evolució de les altres esquerres, "Els Verds – les esquerres dels pobles"...

7ª ASSEMBLEA NACIONAL D'INICIATIVA PER CATALUNYA VERDS **Barcelona, 15,16 i 17 de febrer de 2002**

Assemblea de caràcter programàtic i metodològic per decidir les noves polítiques d'aliances amb EUiA. Es produeix la modificació de la denominació d'IC-V a ICV
Proposta de Manifest Programàtic.

4. Un projecte compartit per a la Catalunya del s. XXI Pàg. 6

El veritable repte del catalanisme d'esquerres és concertar i impulsar un projecte comú de construcció del país, que tingui com a eix la millora de les condicions de vida concretes de les persones. L'element fonamental de la construcció nacional és el ple reconeixement dels drets de ciutadania, la valorització de la pluralitat cultural real del país com a factor d'integració i de generació de sentiments de pertinença,

que afavoreixen l'ús social del català i l'assumpció col·lectiva de les reivindicacions nacionals.

Europa és una gran oportunitat per a Catalunya... La participació directa de Catalunya en la construcció europea és un repte pendent que cal afrontar amb atreviment.

Eixos temàtics 11-20

17. Plurinacionalitat i federalisme...

Pàg. 62 El nostre model és el Federalisme de la Diversitat. Aquesta fórmula organitzativa pretén conciliar la unitat, la col·laboració i la solidaritat amb el reconeixement de la diversitat. La concepció de l'Estat espanyol com un estat federal asimètric divers implicaria el reconeixement de competències diferencials en àmbits com la llengua, la cultura, la comunicació, la seguretat i interior i altres que poden derivar de les particularitats nacionals.

Les nostres propostes:

1. Avançar en l'autogovern.
2. Desenvolupar l'Estatut i reformar-lo.
3. Revisar el text constitucional, en especial el títol VIII que prohibeix expressament la possibilitat de federació de les comunitats autònomes i el títol preliminar per tal de reconèixer formalment la plurinacionalitat de l'Estat.
4. Modificar el Senat per convertir-lo en veritable cambra de representació territorial.
5. Dinamitzar el Parlament de Catalunya.
6. Dotar-nos d'un sistema de finançament basat en la suficiència i en l'autonomia financera, la corresponsabilitat fiscal i la solidaritat interterritorial.
7. Modificar l'actual model territorial català en base a les anomenades regions o vegueries.
8. Reconeixement del dret a l'autodeterminació.
9. Creació de mecanismes de participació de les CCAA en la política europea i en les decisions de l'estat.

8ª ASSEMBLEA NACIONAL D'INICIATIVA PER CATALUNYA VERDS Barcelona, 9,10 i 11 de juliol de 2004

Els termes i conceptes de l'Esquerra Verda Nacional hi són omnipresents en els documents d'aquesta Assemblea. Es consolida la coalició amb EUiA i les EPM.

1. L'Esquerra verda nacional, un projecte que creix.

Pàg. 16 ... L'articulació de l'espai polític de l'esquerra verda nacional, **ara des de les noves responsabilitats de govern**, és el nostre objectiu estratègic.

Pàg.17 ICV representa també la continuïtat d'una llarga tradició històrica a favor de l'alliberament social ... que entronca en la tradició del catalanisme popular i federalista.

7. Canvi de cicle a l'Estat espanyol (La victòria del PSOE)

7.1. Les prioritats polítiques d'ICV a l'Estat Pàg 31 L'aprovació del nou Estatut de Catalunya i el reconeixement del caràcter plurinacional de l'Estat.

Pàg. 33 9) Enfortir els vincles amb les esquerres dels Països Catalans. "Triangle de Mar Blava". ICV vol enfortir la cooperació entre les forces polítiques verdes i d'esquerres de l'àmbit dels Països Catalans, el qual reconeixem com un àmbit cultural propi, amb relacions econòmiques i socials que cal potenciar.

Les forces amb les quals cooperem són els Verds del País Valencià i les Illes i Esquerra Unida de les Illes i del País Valencià. Els darrers temps s'han realitzat experiències de coalició interessants en aquestes CC.AA. (?) Tant les Illes com el País Valencià estan governades pel PP, amb una política molt agressiva de negació de la pròpia cultura i de promoure l'especulació urbanística i la destrucció del patrimoni natural.

Per això proposem:

- Incrementar les trobades institucionals i els acords de cooperació, especialment, entre grups parlamentaris i els grups municipals.
- Crear l'Institut "**Triangle de Mar Blava**", en el marc de la **Fundació Nous Horitzons**, destinat a promoure la relació amb les organitzacions polítiques més properes a ICV i les entitats socials i culturals de les Illes i el País Valencià.

2. Criteris programàtics bàsics: identitat i principis.

Pàg 66 3.5 Per una Catalunya sobirana

Els Verds Esquerra Ecologista i Iniciativa per Catalunya Verds considerem com a **dret inalienable** el dret de tots els pobles i cultures a exercir i desenvolupar-se amb plenitud com a nacions sobiranes.

Des del reconeixement de Catalunya com a nació, manifestem la nostra voluntat d'aprofundir i reivindicar els drets nacionals del nostre país amb la voluntat de construir una Europa oberta i sense exclusions. L'Europa dels pobles front l'Europa dels estats és una proposta on la pluralitat nacional no és un problema sinó la garantia d'una convivència.

EVEE i ICV reivindicuem el reconeixement del dret de l'autodeterminació, la modificació constitucional per l'establiment d'un estat confederal i/o federal, la sobirania econòmica, l'avenç de la reivindicació i reconstrucció nacional dels Països Catalans i la normalització global de la llengua catalana.

Un exercici de drets nacionals, que no es poden deslligar dels drets socials i ecològics i que ha de permetre el desenvolupament de polítiques que serveixin per solucionar els problemes de la vida quotidiana.

9ª ASSEMBLEA NACIONAL D'INICIATIVA PER CATALUNYA VERDS Sabadell, 21, 22 i 23 de novembre de 2008

3.4. El nostre horitzó nacional

Pàg. 20 ICV va heretar del PSUC i l'ENE una política inequívoca sobre el fet nacional i la defensa de l'autogovern de Catalunya... Ara és, però, el moment de fer

un pas més que actualitzi i clarifiqui aquesta política, superant algunes ambigüitats.

En primer lloc, situant la proposta d'autogovern de Catalunya en un lloc capdavanter de la política d'ICV, i no com a part d'una proposta d'articulació de l'Estat espanyol. La segona és conseqüència de la primera, no a l'inversa.

En segon lloc fent compatibles tres conceptes que sovint hem utilitzat de forma inconnexa: la defensa de l'Estatut del 2006, el dret a l'autodeterminació i l'aposta per un Estat espanyol federal i plurinacional.

Dret d'autodeterminació

Pàg. 22 En tots els programes ICV ha reivindicat el dret d'autodeterminació com a objectiu estratègic: per l'esquerra verda nacional el dret a decidir significa que un poble, i en el nostre cas Catalunya, pot decidir a partir de la seva sobirania com a nació si vol tenir un Estat propi i independent, si vol estar integrat en un altre i, en aquest cas, de quina manera es materialitza aquesta integració...

Pàg. 24 ICV defensa que els drets nacionals de Catalunya i la seva cohesió social com a poble es poden veure reconeguts en el marc d'una Unió Europea políticament enfortida i d'un Estat espanyol federal i plurinacional...

Les relacions amb altres territoris de parla catalana

Pàg. 27 ICV també es pronuncia per una relació estreta amb els territoris de parla catalana: País Valencià, Illes Balears, Franja (Aragó) i també Andorra, Catalunya Nord i l'Alguer... ICV propugna l'eliminació de l'article 145.1 que prohibeix la federació de comunitats autònomes. Alhora, ICV defensa el dret de cada territori a decidir el seu futur polític, ja que avui cada un d'aquests territoris disposa del seu propi i específic sistema polític.

RESOLUCIÓ APROVADA PER LA 9ª ASSEMBLEA NACIONAL D'ICV
a proposta dels adherits i les adherides signants del
«Manifest per unes polítiques sobiranistes a ICV»

Les polítiques nacionals d'Iniciativa per Catalunya Verds
Un camí cap a la sobirania en l'Europa dels pobles

Sobre l'horitzó de les polítiques nacionals d'ICV.- La Declaració de Principis Polítics d'Iniciativa per Catalunya deixava ben clara la reivindicació *del dret inalienable i imprescriptible de la nació catalana a l'autodeterminació*, és a dir, l'exercici de la sobirania. I l'autodeterminació -el dret a decidir- ICV la defensa sense límits, però oberta a les diferents opcions presents al país. Entenem que en el debat sobre els drets nacionals no desapareixen les diferències entre dretes i esquerres i que els valors propis de l'esquerra ens són més útils i necessaris que mai. I, en un context on els plantejaments entorn del nostre futur com a poble semblen reduïts a l'autonomisme o a un independentisme idealista, refermem que per a ICV la construcció nacional és travessada per les polítiques socials, ecològiques, d'equilibri territorial, de modernització econòmica i de llibertats personals.

Iniciativa per Catalunya Verds es proclama decididament europeïsta. *Volem més Europa i per tenir més Europa hem de tenir més Catalunya. I volem més Catalunya i per tenir més Catalunya necessitem més Europa.* ICV es posa com a objectiu l'*Europa federal dels pobles*. És en aquest horitzó que l'opció federalista d'ICV, federalisme que sempre hem definit com asimètric, comporta l'aspiració a què Catalunya disposi d'un estat propi dins un Estat espanyol federal i plurinacional, en què cal que mantinguem una relació preferent i fraternal amb els altres territoris de parla i cultura catalanes, els Països Catalans.

Per molt que ara ho haguéssim de fer sense aliats a la resta de l'Estat, ICV vol avançar en aquesta direcció, amb polítiques decidides -les pròpies i les que es puguin consensuar amb altres subjectes polítics- per tal d'anar fent forat en el mur de contenció espanyol: el de l'Estat i el d'amplis sectors d'opinió, inclosos els que es diuen d'esquerres, hereus d'un unitarisme secular i potenciats per uns *mass media* radicalment oposats als drets i a les llibertats de Catalunya. I això caldrà que ho fem des del govern i les institucions o des de l'oposició i des de la participació activa i la mobilització de la societat civil.

Sobre l'Estatut i el finançament.- L'Estatut de Catalunya de 2006, aprovat pel Congrés i el Senat espanyols i àmpliament referendat per la societat catalana -bé que amb una alta abstenció- no és tan ambiciós com era l'aprovat pel nostre Parlament. Però suposa el nivell més alt d'autogovern de què Catalunya ha disposat des de 1714. El nou Estatut obre la possibilitat d'un finançament més just i millor que l'actual i, corresponentment, de més serveis i de més qualitat per a la ciutadania. I mercès a la intervenció d'ICV, conté un capítol de drets i deures que possibilita unes polítiques socials avançades, així com el respecte a la diversitat de ciutadans i ciutadanes del país.

Quan ens disposem a cloure aquesta Assemblea, però, i en plena etapa de depressió econòmica i social, Catalunya viu un període massa llarg d'expectativa tant pel que fa al desbloqueig del finançament previst a l'Estatut com de l'Estatut mateix: el primer a mans del govern de l'Estat i el segon pendent del dictamen d'un Tribunal Constitucional deslegitimats, que respon a pressions i criteris polítics, més que jurídics.

ICV no acceptarà cap retallada de l'Estatut aprovat pel poble de Catalunya. Una sentència adversa del Tribunal Constitucional comportaria una lectura restrictiva i centralista de la Constitució de 1978. En aquests cas, ICV plantejarà una resposta unitària acordada pels partits que varen aprovar el projecte d'Estatut al Parlament el 30 de setembre de 2005: aquesta reacció hauria d'atorgar la capacitat de resposta al Parlament de Catalunya i hauria d'implicar la mobilització democràtica de la ciutadania. La resposta d'ICV hauria de ser acordada pel Consell Nacional que podria utilitzar els mecanismes de consulta a la militància que preveuen les nostres normes de funcionament.

D'esquerres, ecologistes... i catalanistes de debò.- ICV va heretar del PSUC i l'ENE una concepció nítida sobre el fet nacional i unes polítiques definides sobre el fet nacional i la defensa de la sobirania i l'autogovern de Catalunya. Ara és, però, el moment de fer un pas més que clarifiqui i actualitzi aquestes polítiques. A l'etapa que s'obre amb aquesta 9a Assemblea, en el que ha de

significar un reforçament de la seva política i un canvi de la seva imatge, Iniciativa per Catalunya Verds es proposa:

- **Ocupar desacomplexadament el lloc que li pertoca entre les forces polítiques que reivindiquen el dret del poble català a l'autogovern i a decidir lliurement el seu futur, en tant que en aquest exercici rau la seva sobirania com a nació, la sobirania popular.**
- **Incrementar també, en aquest mateix sentit, la seva participació activa i la dels seus adherits i adherides, a les plataformes i moviments catalanistes i sobiranistes que estiguin oberts a totes les opcions.**
- **Refermar així el seu paper com a *esquerra verda nacional*, perquè és en el marc nacional català que vol aplicar -i que en la mesura del possible ja està aplicant- les seves polítiques radicalment democràtiques: d'esquerres, ecologistes, feministes, solidàries i sostenibles.**
- **Constituir des d'ara un nou àmbit de treball específic, orgànicament integrat i representat a la seva estructura, dedicat a *la qüestió nacional*, per tal de garantir el treball continuat d'elaboració, aprofundiment, adequació i seguiment de les polítiques del partit en aquest camp.**
- **Convocar en el curs dels primers mesos del 2009 una convenció per a la reflexió i la revisió de les seves polítiques nacionals.**

Tots aquests plantejaments responen també a la voluntat de reconèixer i de ser conseqüents amb el fet que entre els adherits i les adherides -i entre els amics i les amigues- d'Iniciativa per Catalunya Verds, hi conviuen i hi han de poder conviure i sentir-s'hi còmodes diferents sensibilitats pel que fa a la qüestió nacional: de les que es reclamen del federalisme a les confederals o les independentistes.

Sabadell, 23 de novembre de 2008

ASPECTES MÉS DESTACATS I CONCLUSIONS DELS DEBATS DE LA JORNADA D'ICV SOBRE EL FET NACIONAL L'ESTAT DE LA NACIÓ 20 DE FEBRER DE 2010

En l'actual context de crisi econòmica, de canvis socials, de nous paradigmes culturals i de la globalització que impacten directament en les polítiques d'autogovern i en la defensa del fet nacional cal continuar treballant des d'ICV des de les 10 línies següents:

- 1) **ICV es referma en el reconeixement de Catalunya com un sòl poble, una Nació.** I es compromet a treballar per a conquerir les màximes cotes d'autogovern. El full de ruta actual de la nostra gestió des del govern és, en aquest sentit, el que porta a esgotar el nou marc competencial de l'Estatut.
- 2) **L'horitzó nacional d'ICV no s'esgota amb l'Estatut.** Defensem el dret a l'autodeterminació i per tant el dret a decidir del poble de Catalunya sobre el seu autogovern i sobre l'encaix possible en el marc de l'Estat Espanyol: "Un estat propi dins d'un estat plurinacional". Des d'ICV volem fer d'aquest un repte del conjunt del país, des de la màxima unitat possible i preservant la cohesió social. En aquest sentit ICV propugna avui un Estat Federal Plurinacional.
- 3) **Valorem com a positiu que, tant entre el nostre electorat com al si d'ICV hi convisquin amb mútua acceptació sensibilitats que van des de l'independentisme al federalisme o fins i tot a l'autonomisme.** Pensem que és un reflex força simètric de la realitat social de Catalunya i que, en conseqüència, esdevé un valor de la nostra organització que ens atorga representativitat, autoritat i responsabilitat.
- 4) Quant a la **sentència** pendent del Tribunal Constitucional, des d'ICV **no acceptarem que es desautoritzi l'opinió del poble de Catalunya** manifestada en referèndum, en cas d'una sentència desfavorable, apel·larem a que sigui el Parlament de Catalunya, dipositari de la sobirania del poble, que respongui institucionalment i que convoqui a la ciutadania a respondre socialment.
- 5) Entre les tasques a programar des d'ara mateix, des d'ICV ens comprometem a treballar en la direcció de **definir un nou marc jurídic de l'Estat espanyol basat en una reforma de l'actual Constitució:** per una constitució federal amb el reconeixement de la plurinacionalitat i el dret a l'autodeterminació. Per tal de fer possible una reforma en aquest sentit cal avançar cap a un consens majoritari de les forces parlamentàries que hauria d'acabar amb la

dinamització del federalisme a Espanya i assumint-lo com a via normal d'organització territorial dels poders de l'Estat.

- 6) Des de l'àmbit de "Fet Nacional i reforma de l'Estat" d'ICV afavorirem el debat, per tal que ICV impulsi a nivell de Catalunya i també a nivell de l'Estat la consciència de la necessitat d'aquesta **nova constitució**.
- 7) Pel que fa a les **Consultes pel Dret a Decidir** ens reafirmem en la posició que ICV va prendre en el seu moment: **reconeixent el dret de la ciutadania a organitzar consultes** cíviques de participació ciutadana i constatant amb preocupació els intents d'instrumentalització per part d'alguns partits polítics i plataformes independentistes que han desnaturalitzat el sentit cívic de la consulta, així com la simplificació de la pregunta que s'hi fa, que en difumina el contingut i el resultat democràtic en excloure qualsevol sortida a la situació nacional de Catalunya que no sigui la independència.
- 8) Conscients del transcendent paper de la llengua pel que fa a la cohesió social i territorial, **valorem com a indispensables les polítiques d'acolliment i d'immersió** (i, en general, d'extensió del coneixement i de l'ús de la llengua) desenvolupades aquests darrers anys des del govern de la Generalitat, tot apostant per impulsar la cooperació entre les institucions, organismes i entitats que treballen per la normalització lingüística dels diferents territoris de parla catalana.
- 9) **Reconeixement d'un espai Europeu Regional**, superior a l'àmbit de parla catalana el qual requereix d'una planificació en l'àmbit econòmic, social i territorial a fi de donar respostes als reptes de l'Europa i la Catalunya d'avui. Aquesta realitat ens obliga a obrir ponts de coordinació i cooperació des d'ICV en els espais de l'esquerra verda d'aquests territoris amb la finalitat de compartir projectes. En aquest sentit caldrà:
  - a. Impulsar les relacions amb els partits verds transfronterers
  - b. Dotar de contingut programàtic les relacions entre les organitzacions polítiques dels països de parla catalana en el marc de l'Institut Triangle de la Mar Blava.
  - c. Gestionar les competències contemplades en el Nou Estatut de Catalunya pel que fa a les relacions de Catalunya amb Europa.
- 10) Treballar en la mesura de les nostres possibilitats per **afavorir una Constitució Europea de caràcter federal i respectuosa amb les realitats nacionals d'Europa**. Les noves pautes de la globalització i la situació de crisi exigiran un nou ordre organitzatiu del poder europeu per a garantir més eficàcia en la gestió dels interessos comuns. En aquest sentit l'Espai de l'Esquerra Verda Europea ha de plantejar-se liderar un nou model en el marc de l'opinió ciutadana.

Barcelona, 20 de febrer de 2010